

Kolding Kirkehøjskole

Sæson 2017, Luther

Foto: Benjamin König

Kolding Kirkehøjskole er et samarbejde mellem kirkerne i Kolding Provsti

I 2017 markeres 500-året for Martin Luthers opslag af 95 teser på porten til slotskirken i den tyske by Wittenberg.

Det blev startskuddet til reformationen, begivenheder og idéer, der ændrede både kirke og samfund.

Vi har samlet et spændende program for hele 2017.

Kom og vær med!

Bestyrelsen for Kolding Kirkehøjskole

Tre lørdage i foråret 2017

- 4. februar
- 18. marts
- 22. april

Tre lørdage i efteråret 2017

- 9. september
- 7. oktober
- 11. november

Alle lørdage fra kl. 10.00 –14.15

Lørdag den 4. februar

Kl. 10.00 **Pave, konge, munk og bonde. Foredrag om reformationen i Nordeuropa.**
Ved Gerda Neergaard Jessen, sognepræst

I 1517 hamrede en munk en plakat op på kirkedøren i Wittenberg. Ikke siden Jesu korsfæstelse har 4 søm gjort så stor en forskel for verdenshistorien. På plakaten var skrevet 95 teser, der skulle have været diskuteret til en offentlig forelæsning, men som i stedet medførte ødelæggende krige, samfundsomvæltninger og dannelse af et nyt, stort kirkesamfund; den lutherske kirke.

Hvorfor var det nødvendigt for Martin Luther at reformere kirken? Hvad har det med den eneste borgerkrig i Danmark at gøre? Ved du hvad den vigtigste opfindelse nogensinde er? Og hvad den har med reformationen at gøre?

Og endelig: Hvordan præger reformationen din hverdag?

Kl. 12.45 **Reformation i ord og toner.**
Ved ensemblet Corde di Gioia og Lisbeth Weitemeyer, cand.mag. / historiefortæller

Da Martin Luther slog sine teser op i Wittenberg i 1517 fik det afgørende betydning for den danske, katolske kirke. Hertug Christian og hertuginde Dorothea havde stærk sympati for Luthers reformation og tilsluttede sig til den. Fra 1533 sad parret på det danske riges trone, nu Christian III og Dronning Dorothea. Som kongepar indførte de Luthers lære i Danmark.

Opgaven fik betydning for både kirke, klostre og kongehus.

Gennem et arrangement i ord og toner følger vi tiden fra 1517 til indførelsen af reformationen i Danmark i 1536.

Ensemblet Corde di Gioia spiller på historiske instrumenter med bredt repertoire fra tiden. Lisbeth Weitemeyers fortæller om tiden og begivenhederne i forbindelse med balladen om valget af den nye konge, borgerkrigen Grevens Fejde, kirke, klostre, kirkegods og Danmarks første evangelisk lutherske kongepar. Musikken ledsager fortællingen i et smukt og stemningsfuldt portræt af tid og mennesker.

Lørdag den 18. marts

Kl. 10.00 **Angst og mod. Jacob Knudsens roman om Martin Luther.**
Ved Ditte Krøgholt, tidl. højskolelærer og fortæller

Genfortælling af Jacob Knudsens store roman om Martin Luther, som er skrevet med stor lidenskab og med en kristendomsforståelse stærk præget af Luther. Men også på anden måde følte Jacob Knudsen sig beslægtet med ham. De var begge to vokset op med en streng far, der betød meget for dem og begge var de hele livet samvittigheds-plagede mænd. Romanen giver os en chance for at forstå Luther og hvad han ville.

Kl. 12.45

**Reformationen og dens følger.
Ved Benjamin König, ungdomspræst**

Benjamin König reflekterer over forbindelser mellem reformationen og Velfærdsdanmark? Er arbejdsmoralen og måden, vi omgås penge på, præget af vores religiøse arv? Hvordan har det lutherske præget vores kultur og sprog? Måske er vi mere lutherske, end vi tror?
Benjamin König er opvokset i et tysk præstehjem og har, ikke uden en vis skepsis, prøvet at finde tegn på den lutherske arv, i sit eget liv og samfundet som helhed.

Lørdag den 22. april

Kl. 10.00

**Ud med paven, ind med Luther!
Ved Martin Schwarz Lausten, professor emeritus**

Hvad var det egentlig Martin Luther ville? Hvorfor blev modsætningen mellem ham og den katolske kirke så uoverstigelig, at han udstødtes som kætter og blev fredløs?

I foredraget berettes om Luthers liv som munk, om de bibelstudier, som gav ham et nyt syn på kristendommen. Også hans personlige forhold i Wittenberg og de følger, som hans opgør med pavekirken fik for kirken og det verdslige samfund, omtales. Der foretages også et strejf til den lutherske reformation i Danmark, og der spørges om, hvorledes vi i dag har forvaltet den lutherske arv.

Kl. 12.45

**Er vor Gud så fast en borg?
Ved Iben Krogsdal, forfatter og salmedigter**

Luthers salmer fra 1500-tallet bruges stadig flittigt. Mange kender og elsker ikke mindst "Vor Gud han er så fast en borg" og "Det kimer nu til julefest". Ved reformationsjubilæet i 2017 er det oplagt at kaste et moderne lys på Luthers salmer. Hvordan kan salmernes middelalderlige, lutherske teologi inspirere os i dag? Hvad kæmpede Luther for og imod i sine salmer, og hvad kæmper vi for og imod i dag? Hvad var der på spil for Luther, og hvad er der på spil for os i dag? Iben Krogsdal har gendigtet en række af Luthers mest kendte salmer. Hun vil fortælle om rejsen ind i Luthers salmelandskab, og hvordan hun som menneske af en helt anden tid og virkelighed har arbejdet med Luthers salmer. Undervejs i foredraget skal vi synge gendigtede luthersalmer, og der vil blive tid til diskussion.

Lørdag den 9. september

Kl. 10.00

Reformationstiden i Danmark.

Ved Christian de Fine Licht, sognepræst, underviser i kirkehistorie og censor ved universiteterne

Foredraget vil samle sig om Christian III's betydning og reformationens praktiske gennemførelse og betydning for høj og lav i Danmark i årene efter 1537. Christian III (1503-1559) var kun 18 år, da han hørte Martin Luther forsvare sig selv ved rigsdagen i Worms i 1521. Siden holdt han fast i den evangeliske tro og reformerede kirken i Haderslev og Tørning Len, da han i 1525 var blevet gift med den 14-årige Dorothea og flyttet ind på slottet Haderslevhus. Da han med sine holstenske tropper indtog København i 1536, var det i høj grad hans fortjeneste, at reformationen i resten af Danmark forløb stille og roligt. De fleste præster fortsatte i deres embeder, kirkerne blev ikke plyndret og kun bispener blev fængslet og endda løsladt få år senere. Den 'kirkeordinans' han fik godkendt af Luther i 1537 grundlagde den evangelisk-lutherske kirke i Danmark og afstak retningen for kirkens virke i de følgende århundreder.

Kl. 12.45

Orgelkoncert i Sankt Nicolai Kirke, Kolding.

Ved Hedvig Dobias, organist og kantor

J. S. Bach. Triosonata i G-dur BWV 539

En triosonate er skrevet for tre instrumenter. F.eks. for to violiner og en continuo stemme. I denne triosonata fra 1700-tallet for orgel kombineres de tre selvstændige dele på ét instrument. Det er teknisk set ret krævende.

Cesar Franck: a-mol koral nr. 3

Belgisk komponist og nok den væsentligste orgelmusik siden Johan Sebastian Bach. Han har skrevet 3 orgelkoraler i 1890 som blev hans svanesang inden for komposition for orglet som instrument.

Lørdag den 7. oktober

Kl. 10.00

Middelalderens og 1500-tallets reformationer af den kristne kirke.

Ved Brian MacGuire, professor emeritus

"Reformation" er et begreb som var velkendt i den kristne middelalder. Foredraget vil beskrive tre middelalderreformationer: den klerikale (1050-1150), den pastorale (1150-1250) og koncilbevægelsens reformation (1350-1450). Hvis denne sidste middelalderreformation havde fået lov til at omstrukturere kirken, havde 1500-tallets protestantiske reformation måske været overflødig. Foredraget vil også komme ind på 1500-tallets katolske reformation, men hovedsagen bliver Luthers reformation som kirkens fjerde men ikke sidste reformation.

Kl. 12.45

Den reformerte kirke i Danmark.

Ved Sabine Hofmeister, præst for den reformerte kirke i Fredericia

Den oprindelige menighed blev i 1719 af kongen inviteret til at nedsætte sig i denne spændende fæstningsby. Fredericia gav religionsfrihed og asylret til alle borgere, der ville bosætte sig i den i 1650 ny anlagte fæstning. Den historiske kerne, med de gamle bygninger og mange spor i byen, er endnu intakt.

Den reformerte lære, som de evangeliske protestanter, Ulrich Zwingli og Jean Calvin indførte, danner stadig grundlag for menighedens daglige virke. Men det ligger i ordet reformert, at man til stadighed må forny sig, derfor er Den Reformerte Menighed en helt nutidig menighed med rod i traditioner.

Lørdag den 11. november

Kl. 10.00

Fra latinskole til moderne gymnasium. Rids af Kolding Gymnasiums historie fra 1542-2017.

Ved Hans Kurt Gade, tidligere lektor ved Kolding Gymnasium.

Kolding Gymnasium var fra skolens start i 1542 en lærd skole, en såkaldt latinskole, om hvilke man har sagt, at de hvilede på tre grundelementer: latin, religion og pryg.

Foredraget vil belyse skolens udvikling fra den ældste periode, hvor dens historie skal ses i snæver sammenhæng med kirken dvs. bibellæsning, latin og sang i kirken. Skolen var med andre ord en del af religionen og dens første dimittender blev næsten alle præster.

Gennem sin 475 årige historie har skolen stået over for skiftende udfordringer i forhold til kirken, byen og det omgivende samfund. En broget historie, hvor skolen i 1855 blev nedlagt for siden at genopstå igen. I dag ligger den ikke længere midt i byen ved siden af Nicolai kirke, men på Skovvangen 10 i moderne bygninger som en moderne skole.

Kl. 12.45

Katharina Luther, munkens brud.

Ved Tine K. Skau, performer og komponist

Katharina von Bora var den bortløbne nonne, som den frafaldne munk Martin Luther giftede sig med, og som han spøgefuldt benævnte hr. Käthe. I et musikalsk foredrag skal vi her høre om Katharinas eventyrlige liv og skæbne og hvor centralt musikken stod i både reformatorenes liv og for reformationshistorien.

Katharina var i den grad "kvinden bag manden" - men absolut med egen mening og magt!

Læs og hør mere om Katharina på www.tinekskau.dk

Praktiske oplysninger:

Mødested

Jens Holms Hus, Nicolaiplads 2, 6000 Kolding

Tilmelding

Kirkekontoret, Jens Holms Hus

Åbent: Mandag-torsdag 9-13, torsdag tillige 16-18

Tlf.: 75 52 02 47 eller via tilmeldingslinket på www.sanktnicolaikolding.dk

Ved afbud

Kristina Nilsson tlf. 61 62 60 99 / krn@km.dk

Tilmeldingsfrist

Senest onsdag før arrangementet.

Fristen bedes overholdt af hensyn til madbestilling

Priser

En hel højskoledag 120 kr. inkl. frokost.

Et enkelt foredrag 75 kr.

Betaling

Kontant på mødedagene eller ved indbetaling på konto 0759 – 3224 963 199

Kirkekontoret på Jens Holm Hus tager **ikke** imod betaling.

Kolding Kirkehøjskoles bestyrelse

Kristina Nilsson, Seest. Thomas Hasemann Poulsen, Nr. Bjert. Henriette Bacher Lind,

Sankt Nicolai. Elisabeth Nørulf, Alminde-Viuf. Lilian Jacobsen, Brændkjær.

Jette Volck Madsen, Sankt Nicolai.

Suppleanter

Tine Illum, Sdr. Bjert. Henrik Vestergaard Jørgensen, Vejstrup/Hejls/Taps. Lars Holbæk

Pedersen, Sct. Nicolai. Lis Jensen, Vonsild.